

การบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

Prevention and Solution Management of Drug Problems in Educational
Institutions Kham Kaen Nakhon School Muang Khon Kaen District
KhonKaen Province

ณัฐพร สมบัติ¹, พจ ตู๊พจ², อำนวย สังข์ช่วย³

Natthaporn Sombat¹, Pot Toopot², Amnuay Sangchuay³

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

Email : nuttnutt18@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพการบริหารจัดการ 2)เปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร และ 3)ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยตามหลักการแนวคิดการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา 5 ด้าน เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 229 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 12 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t-test

¹นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹Master of Public Administration Formula Student Department of Public Administration Faculty of Social Sciences and Humanities Northeastern University, Thailand.

^{2,3}คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{2,3}Faculty of Social Sciences and Humanities Northeastern University, Thailand.

*ได้รับบทความ: 13 กรกฎาคม 2562; แก้ไขบทความ: 30 กรกฎาคม 2562; ตอบรับ
การตีพิมพ์: 24 สิงหาคม 2562

Received: July 13, 2019; Revised: July 30, 2019; Accepted: August 24, 2019

และทดสอบค่า F-test การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร จำแนกตามเพศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร พบว่า ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ควรมี การกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมประเด็นๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุก ชั้นป้อย่างเป็นระบบ ด้านการค้นหาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด ลงไปปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการ รักษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะครู ผู้ปกครองและกรรมการนักเรียน ให้รับผิดชอบงาน ดำเนินการตามขั้นตอน

คำสำคัญ : 1. การบริหารจัดการ 2. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3. สถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of the research were to 1) study the situation of management, 2) compare prevention and solution management of drug problems in schools and 3) study the guidelines for development of prevention and solution management of drug problems in schools in Kham Kaen Nakhon School, Muang Khon Kaen district, Khon Kaen province by using conceptual framework of research according to the concept of preventive strategy for addictive substances and drugs prevention among children and youth in 5 aspects. This research was integrated research between quantitative research with the sample group of 229 people and qualitative research with the target group of 12 people. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. This qualitative research used in-depth semi-structured interview and descriptive statistics.

The research results were found that: 1. The situation analysis results of prevention and solution management of drug problems in schools in Kham Kaen Nakhon School, Muang Khon Kaen district, Khon Kaen province, in overall and each aspect, were rated at a high level in all aspects. 2. The analysis results of hypothesis testing to compare prevention and solution management of drug problems in schools in Kham Kaen Nakhon School, Muang Khon Kaen district, Khon Kaen province in overall classified by sex were rated at a high level and had different opinions with statistical significance at the level of 0.05, classified by age and educational level in overall and each aspect were rated at a high level and opinions were not different. 3. The guidelines for development of prevention and solution management of drug problems in schools in Kham Kaen Nakhon School, Muang Khon Kaen district, Khon Kaen province were found that: On immunization: There should be determination of Policies covered issues and practiced in order to systematically take care of students every year. On searching: The committees should be appointed for prevention and solution of drug problems in the area to observe behavior of students regularly. On treatment: There should be an appointment of committees, teacher committees, parents and student committees to be responsible for the job take steps.

Keywords : 1. Management 2. Prevention and Solution of Drug Problems 3. Educational Institutions

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีหน่วยงานรัฐบาลเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อประเทศทั้งด้านการเมืองการปกครอง การพัฒนา และการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในด้านต่างๆ ด้านการป้องกันประเทศและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ด้านความยุติธรรม ด้านการศึกษา ด้านการเกษตร ด้านการสาธารณสุข เช่น การประปา การไฟฟ้า การสร้างถนน การสร้างเขื่อน ซึ่งมีความสำคัญและมีความจำเป็นเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศอย่างยิ่งที่หน่วยงานของรัฐบาลต้องจัดทำ ในปัจจุบันประเทศต่างๆ ได้ตระหนักถึงปัญหายาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งให้ผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติประเทศต่างๆ ทั่วโลก เนื่องจากปัญหาเสพติดนี้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีก เช่น ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านอาชญากรรม ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหา

ด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านการเมือง ปัญหาด้านวัฒนธรรม และปัญหาด้านอื่นๆต่อประเทศ ซึ่งปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องและกระทบต่อประเทศต่างๆ ทั่วโลก

จังหวัดขอนแก่น โดยผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ได้มอบนโยบาย “การป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดของจังหวัดขอนแก่น” แก่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การดำเนินการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดของจังหวัดขอนแก่นสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมจังหวัดขอนแก่น โดยศูนย์อำนวยการ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดขอนแก่น(ศพส.จ.ขก.) จึงจัดทำโครงการ “จังหวัดขอนแก่น ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด” โดยเน้นปฏิบัติการ 3 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านการป้องกัน จะเน้นการรณรงค์ป้องกันในทุกกลุ่มเสี่ยงโดยจะมีโครงการหมู่บ้าน สีขาว โรงเรียนสีขาว วัดสีขาว โรงงานสีขาว สถานประกอบการสีขาว หอพักสีขาว เรือนจำสีขาวโดยจะทำพร้อมกันทุกภาคส่วน ซึ่งหมู่บ้านมีส่วนสำคัญ ทุกหมู่บ้านจะต้องมีกฎของหมู่บ้าน เวนยามหมู่บ้าน อาสาสมัครแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด 2)ด้านการปราบปราม เราจะดำเนินการ Re-xrey ทุกอำเภอ เพื่อนำผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาทำข้อตกลงกันว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก รวมถึง ในด้านการปราบปรามจะดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการกดดันตรวจค้น หรือมาตรการยึดทรัพย์ และ 3)ด้านการบำบัดรักษา เมื่อทำการ Re-xrey ได้ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดแล้วนำมาเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา เพื่อคืนคนดีสู่สังคมต่อไปในการนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ได้กำชับให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งให้ความสำคัญกับปัญหายาเสพติดเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล และระเบียบวาระของจังหวัด และให้เร่งดำเนินการโครงการโรงเรียนสีขาวโดยให้เริ่มที่ห้องเรียนสีขาวเพื่อเป็นการสกัดกั้นไม่ให้ยาเสพติดเข้ามาในสถานศึกษา ทั้งนี้ เพราะในทุกหมู่บ้านได้มีมาตรการในการป้องกันทุกหมู่บ้านเช่น การจัดเวรยามหมู่บ้าน การออกกฎของหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการทำพร้อมกันทุกภาคส่วนเพื่อ ให้ปัญหายาเสพติดลดลงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ต่อไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขอนแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้แก้ไขปัญหา การกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ เพื่อการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลและเกิดผลประโยชน์ สูงสุดต่อสถานศึกษาโรงเรียนขอนแก่นนครและ ในสถานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขอนแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขอนแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดใน สถานศึกษาโรงเรียนขอนแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้รับทราบสภาพการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนขอนแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3.2 ได้รับทราบข้อเปรียบเทียบการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดใน สถานศึกษาโรงเรียนขอนแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ และ ระดับการศึกษา

3.3 ได้ทราบข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขอนแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำไปใช้ ประโยชน์ในทางแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา การเรียน การสอนของนักศึกษาในสถานศึกษา และในหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างการ วิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research)โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพการ บริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขอนแก่นนคร อำเภอเมือง ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยตามหลักการแนวคิดการสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดในเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา 5 ด้าน วิธีการวิเคราะห์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 229 คน จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้วิธีแจกความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับ ทดสอบเปรียบเทียบค่าที่t-test แบบ Independent Samples และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One Way ANOVA) และการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เจาะลึก (In-Depth Interview) ประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน ใช้วิธีคัดเลือกตาม สถานการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์(Analytical Description)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนขามแก่นนคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านดังนี้

5.1.1 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร ที่ชัดเจนรองลงมา มีการกำหนดมาตรการ อบรมส่งเสริมพัฒนา การเรียนรู้ ผ่านการเรียนการสอนและ กำหนดแนวทางปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร ที่ชัดเจน และมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร ด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่ชัดเจน ตามลำดับ

5.1.2 ด้านการค้นหา โดยรวมอยู่ในระดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ มีการมอบหมายนโยบายให้มีการแบ่งกลุ่มให้มีผู้รับผิดชอบ เพื่อหามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ชัดเจนและเหมาะสมรองลงมา มีขั้นตอนและ กระบวนการปฏิบัติงานให้มีกลุ่มผู้รับผิดชอบตามนโยบายการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและ มีการวางแผนโครงสร้าง เกี่ยวกับการสำรวจ ค้นหา คัดกรอง กลุ่มเป้าหมาย ในการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาโรงเรียน ขามแก่นนคร ที่ชัดเจน ตามลำดับ

5.1.3 ด้านการรักษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน มีการกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติต่อนักเรียน การให้ออกาส เมื่อนักเรียน นักศึกษาที่พลังพลาดเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยการเปิดให้โอกาสให้เด็กได้เรียนต่อตามปกติ ด้วยวิธีการที่ชัดเจน รองลงมา มีการประชุมวางแผน ติดตามการ ปฏิบัติงานการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อการฟื้นฟูและรักษา อย่างมีระบบ และมีการประชุมมอบหมายงาน มอบหมายหน้าที่ ขั้นตอนการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนครตามลำดับ

5.1.4 ด้านการเฝ้าระวัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ มีการประชุม พิจารณาวางแผนกำหนดกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการสอดส่อง เฝ้าระวัง เป็นหูเป็นตา ภายในสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องรองลงมา โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย เรื่องการจัดระเบียบสังคมภายในสถานศึกษาและรอบบริเวณสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างเป็นระบบและมีการประสานงาน ระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ตามลำดับ

5.1.5 ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย การดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาบุคลากร/การขับเคลื่อนกลไก โดยคณะกรรมการ ให้มีคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างเป็นระบบ รองลงมามีการติดตาม ดูแล ควบคุม กำกับการใช้นโยบายการดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาบุคลากร/การขับเคลื่อนกลไก โดยคณะกรรมการ ให้มีคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างมีระบบ และโรงเรียนมี การจัดทำแผนงาน งบประมาณ เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ตามลำดับ

5.2 ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานการวิจัยเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนชามแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

5.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนชามแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1)ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันควรมี การกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมประเด็นๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุก ชั้นป้อย่างเป็นระบบ 2)ด้านการค้นหาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด ลงไปปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3)ด้านการ รักษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะครู ผู้ปกครองและกรรมการนักเรียน ให้รับผิดชอบงาน ดำเนินการตามขั้นตอน 4)ด้านการเฝ้าระวังควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน เข้า ประกวดโครงการ, ชุมนุมต่างๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและการ เบี่ยงเบนความคิดให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดและ 5)ด้านการบริหารจัดการควรเน้นที่คณะกรรมการ ผู้บริหาร คณะครูและกรรมการผู้ปกครองนักเรียน ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ให้คอยสอดส่องดูแล ให้ ความรู้ สร้างความเข้าใจ สร้างกิจกรรมให้นักเรียน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนชามแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากทุกด้านเหตุผลที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนชามแก่นนคร มีนโยบายอย่างมีระบบ ในการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นอย่างดี มีการกำหนดนโยบายตามประเด็นๆ มีระบบการดูแลด้วยความเอาใจใส่ส่งสู่การปฏิบัติ จนได้รับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับภาคฯ มีการจัดการเรียนการสอน วิชาคุณธรรม จริยธรรม ที่มีส่วนขัดเกลาและปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้เรื่องการปฏิบัติตนอย่างไรที่ห่างไกลยาเสพติดและอบายมุข เพื่อให้นักเรียนมีกระบวนการคิดว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี บุคลากรในฐานะครู ได้ให้ความรู้ในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานอย่างมีรูปธรรมลงสู่พื้นที่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด โดยใช้ระบบ SPQ. เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ โรงเรียนมีการติดตามพฤติกรรมของเด็กนักเรียนเป็นประจำ และมีการขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในการสอดส่องดูแลเป็นการย้ำเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนที่เสี่ยงต่อการมั่วสุมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนซึ่งทั้งหมดทั้งปวงคณะผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน มีความรู้ มีความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

6.1.1 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร ที่ชัดเจนรองลงมา มีการกำหนดมาตรการ อบรมส่งเสริมพัฒนา การเรียนรู้ ผ่านการเรียนการสอนและกำหนดแนวทางปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร ที่ชัดเจน และมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร ด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่ชัดเจน ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชา สมิงไพร (2558 : 46-56) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพการศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมาตรการป้องกันมีการดำเนินงานมากที่สุดส่วนด้านมาตรการค้นหามาตรการเฝ้าระวังมาตรการบริหารจัดการและมาตรการรักษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน

6.1.2 ด้านการค้นหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ มีการมอบหมายนโยบายให้มีการแบ่งกลุ่มให้มีผู้รับผิดชอบเพื่อหามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ชัดเจนและเหมาะสมรองลงมา มีขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานให้มีกลุ่มผู้รับผิดชอบตามนโยบายการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและ มีการวางแผนโครงสร้าง เกี่ยวกับการสำรวจ ค้นหา คัดกรองกลุ่มเป้าหมาย ในการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร ที่ชัดเจน ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ พรชัย วิริยะกิจสุนทร, กานดา ผรณเกียรติ์ (2560 : 158-166) ได้ทำวิจัยเรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

พื้นที่รับผิดชอบกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 พบว่า องค์ประกอบของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านปัจจัยทางการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณารายด้านและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดการความรู้อยู่ในระดับมาก ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก และด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง

6.1.3 ด้านการรักษา โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน มีการกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติต่อนักเรียน การให้ออกาส เมื่อนักเรียน นักศึกษาที่พลั้งพลาดเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยการเปิดให้ออกาสให้เด็กได้เรียนต่อตามปกติ ด้วยวิธีการที่ชัดเจน รองลงมา มีการประชุมวางแผน ติดตามการปฏิบัติงานการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อการฟื้นฟูและรักษา อย่างมีระบบ และมีการประชุมมอบหมายงาน มอบหมายหน้าที่ ขั้นตอนการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนครตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานวิจัยของกนกพร ดวงคำภา (2553 : 78 - 89) ได้ทำวิจัยเรื่องประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขยาเสพติดในโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้งนี้ มีมาตรการรักษาในการดำเนินงานสถานศึกษามีการประสานงานเชื่อมโยงนักเรียนที่ติดยาให้ได้รับการดูแลด้วยการบำบัดฟื้นฟู

6.1.4 ด้านการเฝ้าระวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ มีการประชุม พิจารณาวางแผนกำหนดกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการสอดส่อง เฝ้าระวัง เป็นหูเป็นตา ภายในสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องรองลงมา โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย เรื่องการจัดระเบียบสังคมภายในสถานศึกษาและรอบบริเวณสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างเป็นระบบและมีการประสานงาน ระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของวิชา สมิงไพร (2558 : 46-56) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพการศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาตรการป้องกันมีการดำเนินงานมากที่สุด ส่วนมาตรการค้นหา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการและมาตรการรักษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

6.1.5 ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามข้อ ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย การดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาบุคลากร/การขับเคลื่อนกลไก โดยคณะกรรมการ ให้มีคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด อย่างเป็นระบบ รองลงมา มีการติดตาม ดูแล ควบคุม กำกับ การใช้ นโยบายการดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาบุคลากร/การขับเคลื่อนกลไก โดยคณะกรรมการ คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด อย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนงาน งบประมาณ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในสถานศึกษา ตามลำดับสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สีนวล บุญยานยาว (2559 : 108) ได้ศึกษาการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษาอำเภอบางกระทุ่มสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ การดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษาอำเภอบางกระทุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ด้านผู้เรียนด้านการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดกิจกรรมด้านยาเสพติด

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 โรงเรียน ต้องเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดและให้ฝ่ายกิจกรรมปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

7.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมประเด็นๆ เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติอย่างมีระบบ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกชั้นปีอย่างเป็นระบบควรเน้นวิชาเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรมและพระพุทธศาสนาในเรียน

7.2 ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ประโยชน์

7.2.1 ควรมีคณะทำงานปฏิบัติงาน การสำรวจค้นหากลุ่มเป้าหมายกลุ่มเสี่ยง ด้วยการ สังเกตซักถามเพื่อนนักเรียน โดยการแบ่งกลุ่มทำงานให้รับผิดชอบในแต่ละนโยบายหามาตรการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนอื่นๆ ตามสถานการณ์ปัจจุบัน

7.2.2 ควรมีการส่งเสริม อบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในการ ป้องกันและช่วยเหลือตนเอง และกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้ในชั้นเรียนส่งเสริมให้มันักวิชาการ เข้ามาทำวิจัยต่อยอดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนชาวมแก่นนคร ถึง ปัญหาและอุปสรรคต่อความสำเร็จของนโยบายโรงเรียน

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

8. เอกสารอ้างอิง

- กนกพร ดวงคาภา. (2553). **ประสิทธิผลกาดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนครพนม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.** กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- พรชัย วิริยะกิจสุนทร, กานดา ผรณเกียรติ. (2560). **การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาพื้นที่รับผิดชอบกองบังคับการตำรวจนครบาล 6. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี.** 9(1). 158-166.
- วิชา สมิงไพร. (2558). **การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า.** 2(1). 46 – 56.
- สินวล บุญย่นยาว. (2559). **การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาอำเภอบางกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2 : บูรณาการงานวิจัยใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน. วันที่ 17 มิถุนายน 2559. วิทยาลัยนครราชสีมาอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. 399-345.**

9. คำขอบคุณ

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจ ตู๊พจ อาจารย์ ดร.อานวย สังข์ช่วย อาจารย์ พงษ์เมธี ไชยศรีหา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดีตลอดมา ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา สมาคมผู้ปกครองกรรมการสถานักเรียน ตลอดจนนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูลการวิจัยการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น คุณประโยชน์ทั้งหลายเหล่านี้ขอมอบบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ตลอดทั้งครู อาจารย์และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา